

1 bečula	107 – muva od u'lišče	243 pščoqa	359 pčy'la	513 bž'o'la, bč'o'la (r)	628 pco'la	755
2 bušè:la	108 – u'osa	244 pš'č' oqa	360 pčy'la	514 °pč'o'la, bž'o'la	629 pč'o'la	756 pč'e'la
3 č'mie:la	109 – 'osa	245 pš'č' oqa	361 pčo'la	515 bž'o'la	630	757 pco'la
4 čmè:la	110-111 p'četa	246 pščoqa	362-363 pčo'la	516 bž'o'la	631-632 pč'o'la	758 pča'la
5 ča'bię:la	112	247 pščoła	364-368 pča'la	517 bž'o'la, bž'o'la	633 pčo'la	759 pč'e'la
6 č'wie:la	113 p'četa	248 pscoua	369-371 pčy'la	518 bž'd'o'la	634 pčo'la	760-761 pč'i'la
7 čebè:wa	113a	249-250 pščoqa	372 pščo'la	519-520 bž'o'la	635 pco'la	762 pče'la
8 čibè:la	114-116 pče'la	251 pš'č' oqa	373 pčo'la	521 bž'o'la	636 pč'e'la, pč'a'la	763-764 pč'i'la
9 čobè:la	117 če'la	252-253 pščoła	374-375 pčo'la	522-523 bž'o'la	637 pčo'la	765 pč'i'la, pč'a'la
10 be'če:la	118-123 pče'la	254 pčoqa	376-378 pča'la	524 bž'o'la	638 pč'e'la	767
11 ž'be:la	124 pče'la	255-256 pščoqa	379 pčy'la	525-527 pča'la	639-644 pč'o'la	768 pč'a'la
12 ža'biela	125-126 pče'la	257 pščoła	380 pča'la	528 pčo'la, pč'o'la, p'c'otk'i	645 pco'la	769 pč'a'la
13 če'bię:wa	127 pče'la	258 pčoqa, pšoqa	381 pč'a'la, pčy'la	529	646 pč'e'la	770 pco'la
14 čabiela, žbiela	128 pč'i'la	259-261 pščoqa	382 pčo'la	530 –	647 pč'e'la	771 pčy'la
15 ž'be:la	129 č'i'la	262 pš'č' oqa	383 pčo'la	531-532 pč'e'la	648 pč'e'la	772-773 pč'a'la
16 čabiela	130 pče'la	263 pščoqa	384 pčo'la	533 – pč'ot (Gpl)	651 pča'la	774 pč'i'la
17 ž'be:la	131 upč'i'la	264-265 pscoua	385-388 pča'la	534-536 pč'e'la	652 pč'a'la	775 pč'e'la, p'č'otk'o
18 č'va:ila	132 pče'la	266 pščoła	389-390 pče'la	537 pčo'la	653-656 pča'la	776 pč'i'la
19 čeba'ila	133 če'la	267 pščoła (r), pščołka (dem)	391-393 pča'la	538-540	657 pč'o'la	777 pč'i'la
20 f'če:la	134 pče'la	268 °pčoła, pščoła	394 pčo'la	541 pč'e'la	658 pč'i'la	778-779 pč'i'la
21 f'če:la	135 č'i'la	269 °pčoqa, pščoqa	395-397 pča'la	542 pč'o'la	659 pč'e'la	780 pč'a'la
22 čelica	136 pč'i'la	270 pščoqa, pčoqa (r)	398 pča'la	543-544 pč'e'la	660 pča'la	781 pč'i'la
23 celica	137 č'i'la	271 pščoqa	399-400 pča'la	545 pč'e'la	661 pč'e'la	782 pč'i'la, pča'la
24 čela	138 upč'i'la	272 pščoqa	401-405 pčo'la	546 pč'o'la	662 pče'la	783 pča'la
25 pčela	139 pče'la	273 pscoua, pscouka (dem)	406 pčo'la	547 pč'o'la	663 pč'e'la	784 pča'la
26 čela	140 če'la	274-275 pscoua	407 bž'o'la	548 pč'o'la	664 pč'e'la	785 pč'e'la
27 ča:la	141 če'la	276 pčoła	408-411 pčo'la	549 pčo'la	665 pč'o'la	786 pč'i'la
28 če:la	142 pče'la	277-278 pcoqa	412 p'čoła	550	666 pč'o'la	787 pč'a'la
29 č'a:la	143 upč'i'la	279 pščoqa	413 pč'o'la	551 pčo'la, p'čoły (pl)	667 pč'e'la	788 pš'i'la
30 č'e:la	144 pče'la	280 pscoua	414 pčo'la	552-553	668 pč'e'la	789 pč'a'la
31 č'mela	145 pše'la	281 pščoqa	415 pč'o'la	554-555 pč'e'la	669-670 pč'e'la	790 pč'a'la, pč'a'la
32 č'me:la	146 bāčè:ja	282 pscoua	416-418 pčo'la	556-560	671 pče'la	791-792 pč'i'la
33 čela	146a če'la	283-284 pščoqa	419 p'čoła	562 pč'e'la	673 pč'e'la	793 pč'a'la
34	147 bāčè:wa	285 pscoua	420-421 pču'la	563 pč'e'la, pč'e'la	674-678	794 pč'a'la
35 čmā:la	147a če:la	286 pščoła	422-432 pčo'la	564 pč'e'la	679 pč'e'la	795 pča'la
36 čela	148 bāčīaqa	287 pscoua	433 bž'o'la	565 pč'i'la	680 pč'i'la	796
37 če'la	148a čie'la	288 pčoqa	434-436 pčo'la	566-567 pč'e'la	681 pče'la	797 pča'la
38 čela	149 f'če:la	289 pščoqa	437 pča'la	568 pč'e'la, pč'o'la	682 pče'la	798 pč'a'la
39 čela	150 čela, čela	290-294 pscoua	438 pča'la	569 pč'o'la	683 pč'o'la, bč'e'la	799 pč'i'la
40 čela	151 pče:la	295 pščoqa	439 pča'la	570 pč'o'la	684-687 pč'e'la	800 pč'i'la, pč'e'la
41 če:la	152 čela	296 pscoua	440 pčo'la, pčo'la	571 pč'o'la, pč'e'la	688 pč'o'la	801-802 pš'i'la
42 ce'la	153	297 pscoua	441-442 pča'la	572 pč'i'la	689-691 pč'e'la	803 pč'i'la
43 če:la	154 ščela	298 pščoqa	443 pčo'la	573 p'čoła, pč'e'la	692 pča'la	804 pč'a'la
44 če'la	155 čela	299 pščoqa	444-447 pča'la	574 pč'e'la	693 pč'a'la	805 pš'a'la
44a pče:la	156 pčoła	300 pcoqa	448 pč'o'la	575 pč'e'la	694-697 pča'la	806 pč'a'la
45 čela	167 –	301 pscoua	449-452 pčo'la	576 pč'e'la	698-700 pč'a'la (r), pč'al'ina	807 pč'i'la
46-49 čela	168 –	302 pščoqa	453 pč'o'la	577-578 pč'o'la	701 pče'la	808-809
50 čela	169 čela	303 pscoua	454-459 pčo'la	579-580 pč'e'la	702-703 pč'e'la	810 pč'a'la
51 čela	171 pč'o'la	304-305 pscoua	460 bž'o'la	581 pč'o'la	704 pčo'la	811 pča'la, pče'la
52 čelā, °pčelā	175 fčela	306-307 pščoła	461 pčo'la	582 pč'e'la	705 pč'o'la	812 pč'e'la
53 čela	176 fčela	308 pščoqa	462 bž'o'la	583 pčo'la	706-707 pč'o'la	813 pč'i'la, pč'e'la
54-55 pčela	177 fčila, fčelička (dem)	309 pscoua	463 bž'o'la	584 pč'o'la	709 pč'e'la	814 pč'a'la
56 čelā	178 fčela, pčela	310 pcoła	464 bž'd'o'la	585 pčo'la	710 pč'a'la, pča'la	815-817 pč'i'la
57-60 čela	179 fčala, fčela	311 pcoqa	465-466 pč'o'la	586 –	711 pč'a'la	818-820 pč'a'la
61 čvėla	180-183 fčela	312 pscoua	467-472 pčo'la	587 pč'e'la	712 pča'la	821 pč'e'la
62 čela	184 fča:la, fčela	313 °pčoła, pscoua, pščoła	473-475 bž'o'la	588 – p'č'oły (pl)	713 pč'a'la	822 pč'a'la
63 čela	185-187 fčela	314-315 pščoła	476 bž'o'la	589 pč'e'la	714 pč'a'la, pč'a'la	823 pč'i'la
64	188 fči:la, fčela (r)	316 pscoua	477 pčo'la	590-591 pč'o'la	715 pč'a'la	824
65-67 čela	189-193 fčela	317 pscoua	478-479 bž'o'la	592 pč'e'la	716 pča'la	825 pč'a'la
68 čela, pčela	194 fčela	318 °pcoqa, pscoua	480-481 bž'o'la	593 pč'o'la	717 pč'a'la	826 pč'e'la
69 čela	195 fčela	319 pčoqa	482 bž'o'la	594 pč'o'la	718	827 pč'a'la
70 pčela, pšela	196 fčela	320-321 pščoqa	483 pč'o'la, pč'o'la	595 pč'o'la	719 pč'o'la	828 pč'i'la
71 če'la	197 fčela	322 pščoła	484 pčo'la	596 pč'o'la	720 pč'e'la	829 pč'a'la
72-75 čela	198-199 fčela	323 pščoła	485 pč'o'la	600 pč'o'la	722-724 pč'o'la	830 pč'i'la
76 čela	200-203 fčela	324 pčoła	486 bž'o'la, pčo'la	601	725 pč'e'la	831 pš'e'la, pš'oły (pl)
77 pčela	204 fčeqa	325 pč'o'la, pš'č' oła	487 bž'o'la	602 pč'e'la	726 pč'i'la	832
78 čela	205-206 fčela	326 pščoła	488 pčo'la	603 –	726a pčy'la	833 pš'i'la
79-80 pčela	207 pščoqa	327 pščoła	489 bž'o'la	604 pč'e'la	727 pč'a'la, pč'a'la	834 pča'la
81-83 pčela	208 fčeqa	328 pča'la	490 bčo'la	605 pča'la	728 pč'e'la	835
84 pčela	209 fčela	329-330 pčy'la	491 bž'o'la, bž'o'la	606 pče'la	729 pč'e'la	836 bž'o'la, pčo'la
85 pčela	210 fčela, čela	331-332 pča'la	492 bž'o'la	607 –	730 pč'a'la	837
86 čela	211 čela	333 pčy'la	493 bž'o'la, pč'o'la	608 pč'e'la	731 – pč'oły (pl)	838 pš'i'la
87 če'la	212 fčela	334 pča'la	494 bž'o'la, bž'o'la	609 pčo'la	732 pč'i'la, pč'a'la	839 pč'i'la
88 pčela	213 čela	335 pč'a'la	495 bž'o'la	610 pč'o'la	733-734 pč'i'la	840 pč'a'la
90 pčela	214-224 fčela	336-337 pšča'la	496 bž'o'la	611 pč'o'la	735-737	841 pč'e'la
92 –	225 pšola	338-339 pča'la	497 bž'o'la	612 pč'o'la	738 pč'o'la	843 bž'o'la, pčo'la (r)
93 –	226 pščoła, fčola	340 – pčel'ina	498-499 bž'o'la	613 pč'o'la	739-741	844 pč'a'la
94 pčela	227 fčola	341 – pčyl'ina	500 pčo'la, bž'o'la, bž'o'la	614 pč'e'la	742 pčo'la	845 pč'i'la
95 –	228-233 pčoła	342 pč'a'la	501 bž'o'la	615 pč'o'la	743	846 pč'e'la
96 –	234 – couka	343 pča'la	502 bž'o'la	616 pč'e'la	744-745 pč'e'la	847 bž'd'o'la
97 pčela, tpmka	235 – č'ouka	344 pča'la, pčołka	503 bž'o'la, bž'ola	617 –	746 pčy'la	848 pč'e'la
98 pčela	236 pčoła	345-348 pča'la	504 bž'ola	618 pč'e'la, pč'e'la	747-748 pč'e'la	849 bž'o'la
99-101 pčela	237 – č'ouka	349 pč'a'la	505-509 bž'o'la	619 pč'o'la	749 pč'a'la	850-851 pče'la
102 pčela	238 pščoła, pščołka (dem)	350 pčy'la	510 bž'o'la, bž'd'o'la	620-621 pč'e'la	750 pč'e'la	852 če'la
103 četa	239 pščoqa	351 pč'a'la	511 bž'o'la, bž'o'la,	622-623 pč'o'la	751 pč'a'la	853 pše'la
104 pčela	240	352 pčy'la	pč'o'la	624 pč'o'la	752	
105 čela	241 pš'č' oqa	353-358 pča'la	512 pčo'la	625-626 pč'o'la	753 pče'la	
106 –	242 pščoła			627 pč'o'la, pč'e'la	754 pč'i'la	

КОММЕНТАРИЙ

F 327 *bъĉ/e/la

Кроме формы, заданной в вопросе, картографируются также другие словоформы и дериваты, имеющие рефлекс *е в открытом слоге. Рефлекс *е находится в безударном слоге в восточнославянских диалектах, в большей части болгарских, а также в отдельных словенских, хорватских и сербских говорах.

В белорусских и русских диалектах гласный е изменяется по модели неразличения гласных неверхнего подъема в предударном слоге после мягкого согласного $e > i, \bar{e}, \bar{a}, a$. В белорусских говорах, кроме того, $e > i > u, \bar{y}$ после отвердевшего согласного. В болгарских диалектах безударный гласный $e > i$ (пп. 128-129, 131, 135-138, 143), $\bar{e}$ (пп. 124, 132, 140, 144).

Рефлексу *е в большей части южно- и западнославянских, белорусских и украинских диалектов предшествует твердая аффриката. Палатальная/палатализованная аффриката встречается в отдельных хорватских, чешских, польских, украинских говорах и в подавляющем большинстве преобладает в русских. В польских и русских говорах в соответствии с ĉ может произноситься с, с'. Палатальность/палатализованность аффрикаты на карте показана штриховкой.

В словенских говорах регулярное развитие долгого $e: > \bar{e}$ (п. 17), $\bar{e}$: (пп. 7-9, 15, 20-21, 147, 149) и дифтонги (пп. 3, 5-6, 12-14, 16, 18, 148). В п. 19 $e > e: > \bar{e}j > \bar{a}j > a + j$. В п. 1 $e > u$ после слога с $\bar{e}$ под ударением (FO: 39). Рефлекс в п. 146 является нерегулярным. В пп. 5-9, 11-19 происходит метатеза согласных (bĉ) → (ĉb), (čw), (žb). Формы $\bar{c}m\bar{e}l\bar{a}$, $\bar{c}m\bar{e}:l\bar{a}$ в пп. 3-4, возможно, возникли вследствие сближения с *čmēl̥ 'шмель'.

В некоторых хорватских говорах $e > a$: (пп. 27, 29, 35).

В словацких говорах (пп. 156, 225-233) представлено изменение $e > o$ как результат диспалатализации.

В польских диалектах отмечено изменение $e > o$ под ударением после палатального/палатализованного согласного перед твердым переднеязычным согласным. В п. 254 фиксируется также $e > o > \bar{o}$, возможно, по аналогии с рефлексом *е в закрытом слоге. В п. 299 гласный е сохраняется по правилам чешской системы вокализма.

В украинских и юго-западных белорусских говорах $e > o$ после исконно палатального отвердевшего согласного. В безударном слоге возможно сужение $o > \bar{o} > u$ (пп. 406, 415, 420-421, 433). Отсутствие изменения $e > o$ отмечено в пп. 340, 389-390. В пп. 437-439, 441-442, 444-447 гласный а является результатом белорусского или русского влияния.

В севернорусских окающих говорах в безударном слоге происходит изменение $e > o$ после палатализованного согласного перед твердым.

